

John Vervaele, *The Application of the EU Charter of Fundamental Rights (CFR) and Its «Ne bis in idem» Principle in the Member States of the EU (Stosowanie Karty Praw Podstawowych UE i wyrażonej w niej zasady ne bis in idem w państwach członkowskich UE), "Review of European Administrative Law" vol. 6, 2013, no. 1, s. 113–134.*

Artykuł poświęcony jest orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 26 lutego 2013 r. w sprawie C-617/10 *Åklagaren v. Hans Åkerberg Fransson*.

W związku z problematyką, której sprawa ta dotyczy, autor rozważa między innymi następujące kwestie: czy Karta Praw Podstawowych i zawarta w niej zasada *ne bis in idem* znajdują zastosowanie w sytuacji, gdy państwo członkowskie Unii nakłada sankcje administracyjne i kary kryminalne; czy ma tu znaczenie fakt, że sankcje

przewidziane są w przepisach unijnych czy też nie; jaka jest relacja pomiędzy zasadą *ne bis in idem* wyrażoną w Karcie i tą samą zasadą zawartą w art. 4 Protokołu nr 7 do Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności; jakie są kryteria określenia natury prawnej danej sankcji w omawianym kontekście.

Już w pierwszych zdaniach autor zauważa, iż wraz z rosnącą skalą przepływu towarów, usług, osób i kapitału w Unii Europejskiej oraz coraz większym znaczeniem regulacji unijnych rośnie niebezpieczeństwo podwójnego karania w tej samej sprawie. Obecnie obowiązuje w tym zakresie art. 50 Karty Praw Podstawowych, zgodnie z którym „nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary, w odniesieniu do którego zgodnie z ustawą został już uprzednio uniewinniony lub za który został już uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem na terytorium Unii”. Autor wskazuje jednak dwa zasadnicze pytania, które ów przepis rodzi: kto jest adresatem zasady w nim wyrażonej i jaka dokładnie jest treść tej zasady. Ponieważ sprawa *Åklagaren v. Hans Åkerberg Fransson* dotyczy tych właśnie zagadnień, autor uznaje ją za kamień milowy w orzecznictwie Trybunału. W rozwinięciu swej myśli omawia stan faktyczny sprawy i przebieg postępowania przed sądami krajowymi, opinię rzecznika generalnego oraz orzeczenie Trybunału, a także przedstawia swój obszerny komentarz. Spośród wniosków warto podkreślić stwierdzenie, iż wdrażając i stosując prawo unijne, państwa członkowskie nie mogą już ograniczać zasady *ne bis in idem* do ściśle pojmowanego prawa karnego i będą zmuszone poszerzyć zakres ochrony z niej wynikający na sferę nakładania kar administracyjnych (*punitive administrative sanctioning*). Nie oznacza to jednak rozwiązania wszelkich problemów prawnych – autor wskazuje na zakończenie, że istnieje jeszcze wiele takich, których Trybunał nie rozstrzygnął.

Agnieszka Narożniak